

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра готельно-ресторанної справи та туризму

ЗАТВЕРДЖЕНО
Навчально-науковий інститут
неперервної освіти і туризму
«27» травня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АКТИВНИЙ ТУРИЗМ

Галузь знань J «Транспорт та послуги»
Спеціальність J3 «Туризм та рекреація»
Освітня програма «Туризм»
ННІ неперервної освіти і туризму
Розробник: доцент кафедри готельно-ресторанної справи та туризму,
к.е.н., с.н.с. Олександр СТРЕТОВИЧ

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна "Активний туризм" спрямована на формування у здобувачів знань, умінь та навичок, необхідних для організації, проведення та безпечного забезпечення різних видів активного туризму: пішохідного, гірського, велосипедного, водного, лижного, спелеотуризму тощо. У процесі навчання студенти ознайомлюються з особливостями природного середовища, маршрутизацією, технікою і тактикою туристичних походів, питаннями безпеки життєдіяльності, організацією туристичних заходів відповідно до вимог сталого розвитку. Особлива увага приділяється розвитку практичних навичок та фізичної підготовки, необхідної для участі у спортивно-оздоровчій активності.

Задачі вивчення дисципліни: знайомити студентів з класифікацією та характеристиками основних видів активного туризму; навчити планувати, організовувати та проводити туристичні подорожі з урахуванням безпеки та екологічних вимог; сформувати навички роботи з туристичним спорядженням, орієнтування на місцевості та надання першої допомоги; розвинути фізичну підготовку студентів та сприяти здоровому способу життя; виховати відповідальність за дії в природному середовищі та культуру активного відпочинку.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Спеціальність	ІЗ «Туризм та рекреація»	
Освітня програма	Туризм	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	90	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота)	-	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	1	1
Семестр	2	3
Лекційні заняття	16 год.	10 год.
Практичні, семінарські заняття	14 год.	10 год.
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	60 год.	70 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	2 год.	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Метою викладання є оволодіння здобувачами специфічними знаннями та практичними навичками щодо організації та проведення спортивно-туристських заходів, що є складовою ланкою комплексної професійної підготовки фахівців з туризму. Знання курсу розвивають професіоналізм здобувача, створюють базові знання для формування фахівця туристської галузі.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК):

К 3. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. Здатність захищати Батьківщину

К13. Здатність планувати час та управляти часом

К16. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

К20. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного).

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 03. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ

ПРН 06. Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів.

ПРН15. Проявляти толерантність до альтернативних принципів та методів виконання професійних завдань.

ПРН18. Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях.

ПРН 22. Професійно виконувати завдання в невизначених та екстремальних ситуаціях.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							заочна форма					
	тижні	ус ьо го	у тому числі					усь ого	у тому числі				
			л	п	ла б	інд	с.р.		л	п	ла б	інд	с.р .
Модуль 1. Базові засади організації анімаційної діяльності в туризмі.													
Тема 1. Основи активної туристської діяльності	1-2	10	2	2			6	9	1	1			7
Тема 2. Спортивний туризм, його форми та види	3	10	2	2			6	9	1	1			7
Тема 3. Історичні аспекти розвитку спортивного туризму в Україні	4-5	10	2	2			6	9	1	1			7
Тема 4. Характеристика основних видів спортивного туризму	6	9	2	1			6	9	1	1			7
Тема 5. Організація туристських походів	7	9	2	1			6	9	1	1			7
Разом за модулем 1	48		10	8			30	45	5	5			35
Модуль 2. Технологія створення анімаційних програм різних видів в закладах розміщення туристів.													
Тема 6. Туристське спорядження	8-9	10	2	2			6	9	1	1			7
Тема 7. Харчування в походах	10-11	8	1	1			6	9	1	1			7
Тема 8. Тактика проведення туристської подорожі	12	8	1	1			6	9	1	1			7
Тема 9. Топографія і орієнтування на місцевості	13-14	8	1	1			6	9	1	1			7
Тема 10. Гігієна туриста. Домедична допомога.	15	8	1	1			6	9	1	1			7
Разом за модулем 2	42		6	6			30	45	5	5			35
Усього годин	90		16	14			60	90	10	10			70

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Основи активної туристської діяльності	2
2.	Спортивний туризм, його форми та види	2
3.	Історичні аспекти розвитку спортивного туризму в Україні	2
4.	Характеристика основних видів спортивного туризму	2
5.	Організація туристських походів	2
6.	Туристське спорядження	2
7.	Харчування в походах	2
8.	Тактика проведення туристської подорожі	2
9.	Топографія і орієнтування на місцевості	2
10.	Гігієна туриста. Домедична допомога	2
Разом		16

4. Теми семінарських, практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Основи активної туристської діяльності	2
2.	Спортивний туризм, його форми та види	2
3.	Історичні аспекти розвитку спортивного туризму в Україні	2
4.	Характеристика основних видів спортивного туризму	1
5.	Організація туристських походів	1
6.	Туристське спорядження	2
7.	Харчування в походах	1
8.	Тактика проведення туристської подорожі	1
9.	Топографія і орієнтування на місцевості	1
10.	Гігієна туриста. Домедична допомога	1
Разом		14

5. Теми самостійної роботи

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Основи активної туристської діяльності	6
2.	Спортивний туризм, його форми та види	6
3.	Історичні аспекти розвитку спортивного туризму в Україні	6
4.	Характеристика основних видів спортивного туризму	6
5.	Організація туристських походів	6
6.	Туристське спорядження	6
7.	Харчування в походах	6
8.	Тактика проведення туристської подорожі	6

9.	Топографія і орієнтування на місцевості	6
10.	Гігієна туриста. Домедична допомога	6
	Всього	60

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист проєктів;
- пірінгове оцінювання.

7. Методи навчання:

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод проєктного навчання;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно з чинним «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України».

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. . Базові засади організації анімаційної діяльності в туризмі		
Практична робота 1. Основи активної туристської діяльності	ПРН 03, 06, 18, 22 Знати: - основні поняття, форми та класифікацію активної туристської діяльності, включаючи види пішохідного, водного, гірського, велосипедного туризму та особливості їх організації. Вміти: - планувати, організовувати та забезпечувати безпечне проведення активних туристських маршрутів, орієнтуватися на місцевості, діяти в екстремальних ситуаціях, забезпечуючи фізичну і психологічну безпеку групи.	12
Практична робота 2. Спортивний туризм, його форми та види	ПРН 03, 06, 22 Знати: - сутність спортивного туризму, його місце в класифікації видів туризму, основні форми	12

	(пішохідний, гірський, водний, лижний, велосипедний тощо) та їх специфіку відповідно до складності маршрутів і змагань. Вміти: - організовувати та проводити спортивні туристські походи й змагання, враховуючи техніку безпеки, підготовку учасників, маршрутні вимоги та дії в умовах підвищеної складності або екстремальних ситуацій.	
Практична робота 3. Історичні аспекти розвитку спортивного туризму в Україні	ПРН 03, 18 Знати: - основні етапи становлення та розвитку спортивного туризму в Україні, ключові події, організації, видатні постаті, а також законодавчі й нормативні основи цього виду туризму у різні історичні періоди. Вміти: - аналізувати історичний досвід розвитку спортивного туризму та використовувати ці знання у практичній діяльності – наприклад, при організації заходів, створенні маршрутів чи популяризації туристичних традицій.	12
Практична робота 4. Характеристика основних видів спортивного туризму	ПРН 03, 06, 22 Знати: - особливості, класифікаційні ознаки та умови здійснення основних видів спортивного туризму — пішохідного, гірського, водного, велосипедного, лижного, спелеотуризму тощо, включаючи вимоги до рівня фізичної підготовки та технічної складності маршрутів. Вміти: - обирати, планувати та адаптувати маршрути залежно від виду спортивного туризму, організовувати туристську діяльність з урахуванням природних, технічних і безпекових факторів, діяти в умовах підвищеної складності.	12
Практична робота 5. Організація туристських походів	ПРН 06, 22 Знати: - принципи, етапи та вимоги до організації і проведення спортивних туристських походів різної категорії складності; нормативну базу, правила техніки безпеки, а також особливості планування маршруту та підготовки групи. Вміти: - розробляти, організовувати та супроводжувати туристські походи спортивного рівня, здійснювати інструктаж, контролювати дотримання правил безпеки, діяти в умовах підвищеної складності та ухвалювати рішення в нестандартних ситуаціях.	12

Самостійна робота		10
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1.		100
Модуль 2.		
Практична робота 6. Туристське спорядження	ПРН 03, 06, 22 Знати: - види, призначення, конструктивні особливості та правила використання основного і спеціального туристського спорядження, необхідного для здійснення різних видів спортивного туризму (намети, спальники, рюкзаки, страхувальні системи, навігаційні прилади тощо). Вміти: - правильно добирати, використовувати і обслуговувати туристське спорядження відповідно до виду туризму, умов походу та категорії складності, а також діяти з ним у складних або екстремальних ситуаціях.	12
Практична робота 7. Харчування в походах	ПРН 03, 06, 22 Основи раціонального харчування в умовах туристського походу, добові енергетичні витрати туристів, вимоги до продуктів (калорійність, вага, збереження), способи транспортування та зберігання харчових запасів, організація харчування в різні пори року. Вміти: - скласти похідне меню відповідно до виду походу та умов маршруту, розраховувати продуктові норми, організовувати приготування їжі в польових умовах із дотриманням санітарно-гігієнічних вимог, діяти в умовах обмежених ресурсів.	12
Практична робота 8. Тактика проведення туристської подорожі	ПРН 03, 06, 22 Знати: - принципи, етапи та тактичні схеми проведення туристських подорожей різної складності, включаючи підготовку маршруту, визначення темпу руху, розподіл навантаження, організацію привалів, ночівель, харчування та дій в надзвичайних ситуаціях. Вміти: - планувати оперативно приймати рішення в нестандартних ситуаціях, організовувати рух групи з урахуванням погодних умов, рельєфу, стану учасників та інших змінних факторів.	12
Практична робота 9. Топографія і орієнтування на місцевості	ПРН 03, 06, 22 Знати: - основи топографії, умовні знаки карт, види карт, способи та методи орієнтування на місцевості за допомогою карти, компаса, GPS та природних орієнтирів. Вміти:	12

	- використовувати навички орієнтування на місцевості для планування і проходження туристських маршрутів, коригувати курс у складних і змінних умовах, діяти в разі втрати орієнтирів, забезпечуючи безпеку групи.	
Практична робота 10. Гігієна туриста. Домедична допомога.	ПРН 03, 06, 22 Знати: - основи особистої гігієни в польових умовах, правила профілактики захворювань під час туристських походів, базові принципи надання домедичної допомоги при травмах та екстрених станах у туристській групі. Вміти: - застосовувати практичні навички з надання домедичної допомоги, організовувати гігієнічні заходи в поході, швидко і правильно реагувати на нещасні випадки та підтримувати здоров'я учасників.	12
Самостійна робота		10
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2.		100
Навчальна робота	(M1+M2)/2*0,7≤70	
Екзамен		30
Всього	(Навчальна робота + залік) ≤100	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени / заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу

Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)
---------------------------------------	--

9. Навчально-методичне забезпечення

1. Електронний навчальний курс дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2739>).
2. Конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2739>).

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна

1. Активний туризм: теорія та практика : підручник. Мальська М.П., Гамкало М.З., Романів П.В. Київ : Видавець ФОП Піча Ю.В., 2024 р. – 248 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Міністерства культури України. [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <http://mincult.kmu.gov.ua>.